

Zásada subsidiarity trestní represe

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednává o zásadě subsidiarity trestní represe, jedné ze základních zásad trestního práva hmotného, která byla poprvé v českém trestním právu zakotvena až v novém trestním zákoníku z roku 2009. Zásada subsidiarity trestní represe vyjadřuje skutečnost, že prostředky trestního práva je možné uplatňovat pouze v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačí uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Současně tato zásada vyjadřuje povahu trestního práva coby prostředku ultima ratio, tedy nejzazšího řešení.

Po úvodu věnovanému funkcím a účelu samotného trestního práva z hlediska historického vývoje i současnosti, se podává analýza platné právní úpravy zásady subsidiarity trestní represe.

Zakotvení zásady subsidiarity trestní represe do nového trestního zákoníku vyvolalo nebývale rozsáhlou diskuzi o jejím významu v trestním právu, a to především o jejím dopadu v otázkách základů trestní odpovědnosti. Na otázky v této diskuzi často zmiňované se tato práce pokouší podat odpovědi zejména v kapitole o pojetí trestného činu, kapitole o kritériích společenské škodlivosti a v kapitole o procesních důsledcích aplikace zásady subsidiarity trestní represe.

Dále tato práce analyzuje platnou právní úpravu korektivů trestního bezpráví a zároveň zde přináší též úvahy de lege ferenda.

Současně je též zkoumán vztah tzv. odklonů v trestním řízení s uvedenou zásadou subsidiarity trestní represe. V této části se autor též pozastavuje nad vybranými moderními přístupy v trestním právu a formuluje některé úvahy de lege ferenda.

Pozornosti této práci nešel taktéž legislativní aspekt zásady subsidiarity trestní represe, v jehož smyslu zavazuje tato zásada zákonodárce při jeho kriminalizačních úvahách. Diplomová práce pak alespoň krátce hodnotí, zda současný stav právní úpravy je souladný s legislativními požadavky zásady subsidiarity trestní represe.

Klíčová slova: zásada subsidiarity trestní represe, ultima ratio, kriminalizace